

ARREST VAN HET HOF
VAN 14 DECEMBER 1972 ¹

Arend van de Poll KG
tegen Hauptzollamt Trier
(verzoek om een prejudiciële beslissing,
ingediend door het Finanzgericht Rheinland-Pfalz)

„Gemeenschappelijk douanetarief”

Zaak 38-72

Samenvatting

1. *Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefindeling — Post ex 23.07 — Uitlegging (Verordeningen nrs. 19/62 en 55/62)*
2. *Gemeenschappelijk douanetarief — Tariefindeling — Criteria — Toepassing — Bevoegdheid van de nationale rechter*

1. De rubriek ex 23.07 van het gemeenschappelijk douanetarief waarnaar wordt verwezen in artikel 1, sub d), in samenhang met de bijlage van verordening nr. 19 van 4 april 1962, en in artikel 12 van verordening nr. 55 van 30 juni 1962, moet worden uitgelegd in die zin dat deze uitsluitend betrekking heeft op veevoeder op basis van granen dat specifiek geschikt is voor het voederen van dieren, mits het niet tevens kan worden gebruikt voor menselijke consumptie.
2. De concrete oordelen, waartoe de toepassing van de in het gemeenschappelijk douanetarief vastgestelde criteria in bijzondere gevallen aanleiding kan geven, behoort tot de bevoegdheid van de nationale rechter.

In de zaak 38-72

betreffende een verzoek aan het Hof krachtens artikel 177 EEG-Verdrag van het Finanzgericht Rheinland-Pfalz, in het aldaar aanhangig geding tussen

AREND VAN DE POLL KG te Keulen

en

HAUPTZOLLAMT TRIER,

¹ — Procestaal: Duits.

om een prejudiciële beslissing inzake de uitlegging van artikel 1, sub d, en de bijlage van verordening nr. 19 van de Raad van 4 april 1962 houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen, artikel 12 van verordening nr. 55 van de Raad van 30 juni 1962 betreffende de regeling voor de op basis van granen verwerkte produkten, en verordening nr. 178/64 van de Commissie van 12 november 1964 betreffende het bedrag en de wijze van toekenning van denatureringspremies voor tarwe en rogge,

wijst

HET HOF VAN JUSTITIE,

samengesteld als volgt: R. Lecourt, President, R. Monaco en P. Pescatore, (rapporteur), Kamerpresidenten, A. M. Donner, A. Trabucchi, J. Mertens de Wilmars en H. Kutscher, Rechter,

Advocaat-Generaal: H. Mayras

Griffier: A. Van Houtte

het navolgende

ARREST

Ten aanzien van de feiten

I — De feiten en het procesverloop

Overwegende dat de aan het geding ten grondslag liggende feiten en het procesverloop kunnen worden samengevat als volgt:

Bij verordening nr. 19 van 4 april 1962 houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen (PB 1962, blz. 933) heeft de Raad van de EEG met name een stelsel ingevoerd van intracommunautaire heffingen die overeenkomen met het verschil tussen de prijzen in de uitvoerende en de invoerende Lid-Staat, ten einde op de markt

van het land waar de prijzen hoger zijn, eventuele verstoringen te beletten, die voortvloeien uit invoer uit een land waar de prijzen lager zijn.

Bij artikel 1, sub d, en de bijlage van verordening nr. 19 is dit stelsel van heffingen van toepassing verklaard op een aantal op basis van granen verwerkte produkten, met name veevoeder, samengesteld met melasse of met suiker en ander bereid voedsel voor dieren en andere preparaten, gebezigd voor het voederen van dieren (veevoedersupplementen enzovoort), bevattende granen of wel produkten waarop deze verordening van toepassing is (rubriek ex 23.07 B van het destijds geldende douanetarief).

Volgens artikel 14, lid 1, van verordening nr. 19 bestaat het bedrag van de heffingen voor de verwerkte produkten uit een variabel en een vast element.

Het variabele element van de heffing voor de verwerkte produkten, vervaardigd op basis van de in artikel 1, sub a, van verordening nr. 19 genoemde grondstoffen (met name zachte tarwe, rogge, gerst, haver, maïs en gierst), komt overeen met de invloed, uitgeoefend op de kostprijzen van deze produkten door de heffingen die vastgesteld zijn voor de daarin verwerkte grondstoffen.

Het vaste element wordt vastgesteld met inachtneming van de noodzaak de verwerkende industrie te beschermen.

De Raad heeft bij verordening nr. 55 van 30 juni 1962 betreffende de regeling voor de op basis van granen verwerkte produkten (PB blz. 1583) nadere bepalingen gegeven voor de wijze van berekening van het variabele element der heffing en inzake het bedrag van het vaste element.

Verordening nr. 55 bepaalt met betrekking tot het variabele element dat de invloed van de heffingen die zijn vastgesteld voor de grondstoffen, op de kostprijzen van de verwerkte produkten wordt berekend op basis van de heffing die van toepassing is op de hoeveelheid grondstof benodigd voor de vervaardiging van het verwerkte produkt en dat derhalve enerzijds rekening moet worden gehouden met de hoeveelheid grondstof die vereist is voor de vervaardiging van een eenheid verwerkt produkt en anderzijds met het bedrag van de heffing, van toepassing op een eenheid grondstof.

Voor verwerkte produkten die naast granen aanmerkelijke hoeveelheden melkpoeder, suiker of melasse bevatten, wordt een extra bedrag vastgesteld, dat gelijk is aan de invloed van de heffingen, belastingen en rechten van welke aard ook, die bij invoer van deze stoffen worden geheven.

Artikel 12, lid 1, van verordening nr. 55 bepaalt dat voor verwerkte produkten die vallen onder rubriek ex 23.07 B het variabele element, van toepassing op 100 kg verwerkt produkt, wordt berekend op grondslag van de som der heffingen van

toepassing op 30 kg gerst plus 50 kg maïs plus 20 kg sorgho, en gelijk is aan respectievelijk 17 %, 51 %, 85 % en 100 % van bovengenoemde som, naar gelang van het zetmeelgehalte van het verwerkt produkt.

Luidens artikel 12, lid 2, van verordening nr. 55 wordt, indien 100 kg verwerkt produkt meer dan 5 kg melk, in de vorm van poeder of in andere vorm, dan wel meer dan 15 kg melasse of suiker bevat, het bedrag van het variabele element van de heffing verhoogd met een aanvullend bedrag dat gelijk is aan het bedrag van de heffingen, belastingen en rechten van elke aard die in elke Lid-Staat moeten worden geheven op de invoer van de hoeveelheid melk, in de vorm van poeder of in andere vorm, melasse of suiker die respectievelijk de 5 of de 15 kg te boven gaat.

Het vaste element van de heffing voor de op basis van granen verwerkte produkten wordt vastgesteld in een absolute waarde op de grondslag van de meest representatieve prijzen en bestaat uit een gelijk bedrag voor alle Lid-Staten.

Volgens artikel 12, lid 3, van verordening nr. 55 is dit vaste element, van toepassing op 100 kg verwerkt produkt vallende onder rubriek ex 23.07 B, gelijk aan respectievelijk 1,40, 1,10, 0,85 en 0,55 rekeneenheden, naar gelang het zetmeelgehalte van het produkt.

Bij verordening nr. 166/64/EEG van de Raad van 30 oktober 1964 betreffende de regeling voor bepaalde soorten mengvoeders (PB blz. 2747) is een aantal vereenvoudigingen aangebracht in het stelsel van heffingen voor veevoederpreparaten, vallende onder post 23.07 van het gemeenschappelijk douanetarief, zoals dit stelsel was neergelegd in verordening nr. 55.

Verordening nr. 19 bepaalt in artikel 2, lid 1, dat voor de in artikel 1, sub a, genoemde produkten, met name zachte tarwe, het bedrag van de intracommunautaire heffing gelijk is aan het verschil tussen de prijs van het uit de uitvoerende Lid-Staat afkomstige produkt, franco grens invoerende Lid-Staat, en de drempeelprijs van de invoerende Lid-Staat,

waarbij dit verschil verminderd wordt met een forfaitair bedrag.

De firma Arend van de Poll KG, gevestigd te Keulen, heeft in het tijdvak van 11 mei tot en met 21 juni 1965 14 partijen van een produkt uit Frankrijk naar Duitsland ingevoerd en ter inkleding bij het Zollamt Trier-Westbahnhof aangegeven als „andere veevoederpreparaten met een zetmeelgehalte van meer dan 50 gewichtspercenten, zonder gehalte aan melk of zuivelprodukten” (onderverdeling 23.07 B.I.d.1. van het douanetarief van 1965).

Volgens bij de aangifte gevoegde rekeningen van de leveranciers bestond het produkt uit circa 87 % zachte tarwe en 3 % levertraan en voorts (in 7 gevallen) 10 % gerst, (in 1 geval) 5 % gerst en 5 % haver, en (eveneens in 1 geval) 7 % gerst en 3 % haver.

In vijf gevallen was in de documenten de samenstelling van het produkt niet vermeld.

Het douanekantoor Trier-Westbahnhof klaarde de goederen overeenkomstig de aangifte van de importeur in met toepassing van het heffingstarief voor produkten van tariefpost 23.07 B.I.d.1., en trok vervolgens monsters uit twee partijen, die het liet onderzoeken door de „Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt” te Frankfurt/Main.

De „Zolltechnische Prüfungs- und Lehranstalt” constateerde dat de onderzochte monsters 92 %, respectievelijk 96 % zachte tarwe en 8 %, respectievelijk 4 % gerst bevatten.

Voorts werd een levertraangehalte van 0,76 respectievelijk 0,87 % vastgesteld.

Het bestempelde het produkt als een eenvoudig mengsel van graankorrels, vallende onder post 10.01 van het gemeenschappelijk douanetarief (tarwe en mengkoren).

Op grond van dit deskundigenrapport heeft het Zollamt bij beschikking van 7 oktober 1965, gerectificeerd bij beschikking van 1 december 1965, de tariefindeling van het produkt gewijzigd en de heffing berekend naar tariefpost 10.01 B van het destijds geldende douanetarief, hetgeen resulteerde in een naheffing ten

laste van de firma Arend van de Poll ad 5 433,70 DM.

Op 4 november 1965 diende de firma Arend van de Poll tegen de gewijzigde aanslag een bezwaarschrift in, dat bij beschikking van 20 april 1967 werd verworpen.

De firma Arend van de Poll heeft tegen deze beschikking op 19 mei 1967 beroep ingesteld bij het Finanzgericht Rheinland-Pfalz, alwaar de Duitse douanediens verklaarde dat eenvoudige mengsels van graankorrels — al dan niet na toevoeging van levertraan — weliswaar kunnen worden beschouwd als veevoeder in de zin van tariefpost 23.07, doch dat het mengsel moet zijn gedoseerd met het oog op de bestemming van het produkt, hetgeen in casu niet is geschied. Overigens zou bij toevoeging van levertraan of visolie alleen dan sprake zijn van „bereid voedsel voor dieren”, wanneer de toevoeging een essentieel bestanddeel van het veevoeder is. Dat is echter slechts het geval bij ten minste 1 % levertraan of visolie. Bij de indeling van de door de firma Arend van de Poll geïmporteerde produkten moet dus worden gelet op het kenmerkende tarwebestanddeel.

De firma Arend van de Poll betoogde harerzijds dat een mengsel van granen na toevoeging van levertraan of visolie niet meer kan worden beschouwd als een eenvoudig mengsel van graankorrels, vallende onder hoofdstuk 10 van het douanetarief. Voor de indeling van een dergelijk mengsel onder de post „bereid voedsel voor dieren” is niet noodzakelijk dat het bij de toevoeging om een voederbestanddeel met een minimumpercentage van 1 gaat.

De III. Senat van het Finanzgericht Rheinland-Pfalz besloot bij beschikking van 3 mei 1972 het geding te schorsen en krachtens artikel 177 EEG-Verdrag de volgende vragen aan het Hof van Justitie voor te leggen:

1. Moeten de bijlage van verordening nr. 19/62 van de Raad der EEG met betrekking tot rubriek ex 23.07 van het tarief en artikel 12 van verordening nr. 55/62 van de Raad der EEG

aldus worden begrepen dat reeds een mengsel van zachte tarwe en gerst of van deze beide met toevoeging van haver en maïs is te beschouwen als een veevoeder in de aldaar bedoelde zin?

2. Zo ja, dienen de verschillende graancomponenten dan in een bepaalde (minimumverhouding) tot elkaar te staan, en zo ja, welke?
3. Bij ontkennende beantwoording van vraag 1: moeten de bijlage van verordening nr. 19/62 en artikel 12 van verordening nr. 55/62 aldus worden begrepen dat slechts sprake is van een veevoeder „bereiding” of een voedsel voor dieren slechts als „bereid” kan worden beschouwd, indien aan de betrokken graanmengsels andere dan graanbestanddelen zijn toegevoegd, welke zelf voedercomponenten zijn?
4. Zo ja, kan dan een hoeveelheid van 0,87, respectievelijk 0,76 % toegevoegde levertraan of visolie reeds als een dergelijk voedercomponent worden beschouwd?
5. Bij ontkennende beantwoording van vraag 3: is er tevens sprake van „veevoeder” of van een „bereid voedsel voor dieren”, indien aan het produkt een denatureringsmiddel is toegevoegd? Is levertraan of visolie te beschouwen als een denatureringsmiddel in de zin van verordening nr. 178/64 (PB 2955)?
6. Zo ja, kan van een denaturering door deze middelen in het algemeen pas vanaf een bepaald percentage van deze bijgemengde stoffen worden gesproken of is het voldoende dat het produkt door de bijmenging ongeschikt is gemaakt voor menselijke consumptie?
7. Indien de genoemde stoffen in een bepaald percentage moeten worden bijgemengd, is het dan voldoende dat het in een mengsel van zachte tarwe, gerst en eventueel nog haver voorkomende deel zachte tarwe deze procentuele bijmenging bevat?
8. Bij bevestigende beantwoording van de vragen 6 en 7: is dan de vaststelling dat de bijmenging in iets kleinere

hoeveelheden is geschied van invloed op de tariefindeling? Zo ja, binnen welke grenzen?

De beschikking van het Finanzgericht Rheinland-Pfalz is op 28 juni 1972 ingeschreven ter griffie van het Hof.

De Commissie van de Europese Gemeenschappen heeft op 18 september 1972 overeenkomstig artikel 20 van het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie schriftelijke opmerkingen ingediend.

Het Hof heeft, op rapport van de Rechter-Rapporteur en gehoord de Advocaat-Generaal, besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. Ter terechtzitting van 7 november 1972 heeft de Commissie van de Europese Gemeenschappen, ten deze vertegenwoordigd door haar juridisch adviseur D. Oldkop, mondelinge opmerkingen gemaakt en vragen van de Rechter-Rapporteur beantwoord.

De Advocaat-Generaal heeft ter terechtzitting van 6 december 1972 conclusie genomen.

II — Voor het Hof gemaakte opmerkingen

Overwegende dat de schriftelijke en mondelinge opmerkingen van de *Commissie van de Europese Gemeenschappen* kunnen worden samengevat als volgt:

De gestelde vragen betreffen in hoofdzaak de uitlegging van rubriek ex 23.07 en de vaststelling der criteria waardoor deze post zich onderscheidt van de posten van hoofdstuk 10 (granen) van het gemeenschappelijk douanetarief. 's Hofs arrest van 23 maart 1972 in de zaak 36-71 (Günter Henck/Hauptzollamt Emden, verzoek van het Finanzgericht Hamburg om een prejudiciële beslissing; Jurisprudentie 1972, blz. 187) verschaft reeds belangrijke aanknopingspunten voor de beantwoording van deze vragen.

Vragen 1 en 2

a) Reeds uit de tekst van tariefpost 23.07 blijkt als eerste voorwaarde voor de indeling van een produkt onder deze tariefpost dat het om een *bereiding* moet gaan.

Uit 's Hof's jurisprudentie blijkt dat onder „bereiding“ hetzij de bewerking van een produkt, hetzij een menging van een produkt met andere produkten moet worden verstaan; mengsels van verschillende graansoorten kunnen dus aan deze voorwaarde voldoen.

b) De tweede voorwaarde is dat deze bereiding *uitsluitend bestemd is voor het voederen van dieren*.

Volgens een toelichting op de Brusselse nomenclatuur zijn van post 23.07 uitgesloten „bereidingen die met name door hun aard, graad van zuiverheid en de verhouding tussen de verschillende bestanddelen . . . zowel voor het voederen van dieren als voor menselijke consumptie kunnen worden gebruikt“. Of een bereiding onder post 23.07 valt, is dus afhankelijk van een positieve en een negatieve voorwaarde: de bereiding moet geschikt zijn voor het voederen van dieren, doch mag niet tevens kunnen dienen voor menselijke consumptie.

c) Aan de voorwaarde dat het geschikt moet zijn als voedsel voor dieren voldoet een groot aantal produkten die in aard en samenstelling zozeer uiteenlopen dat het onmogelijk lijkt op grond van hun bestanddelen een algemene definitie te geven. Uit de toelichting op de Brusselse nomenclatuur waarmee men te rade moet gaan bij ontbreken van communautaire uitleggingsbepalingen ter zake, kan worden afgeleid dat de indeling van een bereiding onder post 23.07 niet slechts veronderstelt dat het betrokken produkt bruikbaar is voor het voederen van dieren, maar ook dat het door samenstelling of werking bijzonder geschikt is voor het voederen van dieren en bij uitstek daarvoor wordt gebruikt. Dit vloeit reeds voort uit de tekst van tariefpost 23.07 („veevoeder en . . . andere bereidingen (zoals) gebezigd voor het voederen van dieren“), waaruit de beperking tot speciaal voor het voederen van dieren gebruikte bereidingen blijkt, en het wordt bevestigd door de vroegere redactie van de toelichting, luidende: „andere voedingsmiddelen die kunnen worden verkregen uit verschillende ande-

re dierlijke of plantaardige stoffen, kunnen in deze post worden ingedeeld mits het bereidingen zijn die in hoofdzaak worden gebruikt als veevoeder“. De huidige redactie van de toelichting (C, derde alinea) bevat een soortgelijke beperking: „onder deze post worden eveneens ingedeeld bereidingen bestaande uit verschillende minerale stoffen . . ., voor zover het bereidingen betreft van de soorten die worden gebruikt voor het voederen van dieren“. Ten slotte blijkt uit de toelichting in haar geheel, en met name uit het daar gemaakte onderscheid tussen „volledige voeding“, „aanvullende voeding“ en „bereidingen, bestemd voor gebruik bij de vervaardiging van volledige of aanvullende voeding“, dat voor de indeling van produkten onder tariefpost 23.07 bepalend is of die bereidingen bij uitstek worden gebruikt als veevoeder.

d) Met betrekking tot de negatieve voorwaarde voor de indeling van een produkt als veevoeder — de ongeschiktheid voor menselijke consumptie — vermeldt noot c) bij de toelichting op de Brusselse nomenclatuur dat voor de vraag of een produkt zowel geschikt is voor het voederen van dieren als voor menselijke consumptie, met name rekening moet worden gehouden met de aard, de graad van zuiverheid, de verhouding tussen de verschillende bestanddelen, de hygiënische voorwaarden bij de bereiding, de aanduidingen op de verpakkingen en alle overige voor het gebruik verstrekte gegevens.

e) Aangezien het hoofdgeding betrekking heeft op mengsels van granen, is het van belang dat in de toelichting van tariefpost 23.07 uitdrukkelijk worden uitgezonderd „eenvoudige mengsels van verschillende graansoorten (hoofdstuk 10), van verschillende meelsoorten . . .“. Uit de toelichting blijkt echter niet duidelijk wat moet worden verstaan onder „eenvoudige“ mengsels van graankorrels. Aangenomen moet worden dat onder post 23.07 alle mengsels van granen vallen, die door hun samenstelling bij uitstek geschikt zijn voor het voederen van dieren en die niet tevens kunnen

worden gebruikt voor menselijke consumptie; wanneer aan een van deze beide voorwaarden niet is voldaan, kunnen zij niet worden ingedeeld als veevoeder. Alleen bij deze uitlegging is een duidelijke en logische afbakening mogelijk tussen post 23.07 en de produkten van hoofdstuk 10 (granen). Het enkele feit dat een mengsel van granen door denaturering of bederf ongeschikt is geworden voor menselijke consumptie, is dus niet voldoende om het van hoofdstuk 10 van het gemeenschappelijk douanetarief uit te sluiten en onder post 23.07 te brengen. Dit laatste is slechts mogelijk wanneer het mengsel door de verhouding tussen de verschillende bestanddelen of door bijmenging een bijzondere eigenschap bezit ten opzichte van (neutrale) graanmengsels, namelijk dat het bij uitstek geschikt is als veevoeder.

Deze uitlegging vindt men terug in verordening nr. 139 van de Raad van 14 november 1962 inzake de heffingen van toepassing op de mengsels van granen (PB blz. 2729). Zij is in overeenstemming met de wens de toepassing van de bijzondere bepalingen inzake de heffingen op verwerkte landbouwprodukten te beperken tot produkten die inderdaad een bewerking hebben ondergaan en waarvoor uit dien hoofde een speciale regeling gerechtvaardigd is; zo wordt in verordening nr. 55 ter berekening van het variabele element van de heffing een standaardtype veevoeder vastgesteld. De restrictieve uitlegging van post 23.07 is voorts in overeenstemming met de structuur van de veevoedermarkt, waarop men een aantal prototypes van bereidingen aantreft.

f) Wat de mengsels van zachte tarwe en gerst of van deze beide met haver en maïs betreft, moet worden toegegeven dat een mengsel van maïs en gerst — behorend tot de granen die meestal als grondstof voor veevoeder worden gebruikt — een bereiding vormt die bij uitstek bestemd is voor het voederen van dieren, zelfs wanneer het mengsel tevens zachte tarwe en haver bevat. Bevat het geen enkel ander bestanddeel, dan heeft men volgens de toelichting in het alge-

meen te maken met de „*prémélanges*”, die na invoer door toevoeging van andere voederbestanddelen in een veevoederfabriek worden verwerkt tot een volledig voedingsmiddel of een — uit een oogpunt van voedselhygiëne — rationele bijvoeding.

Gezien de vele toepassingsmogelijkheden als voedsel voor dieren en de vele bereidingswijzen kan niet in het algemeen worden gezegd wat de minimale verhouding tussen de afzonderlijke bestanddelen van een mengsel moet zijn, om te kunnen spreken van een bereiding, geschikt voor het voederen van dieren. Dit moet van geval tot geval worden beoordeeld al naar de omstandigheden. In elk geval kan dit antwoord niet worden gegeven in een procedure krachtens artikel 177: het betreft hier namelijk een vraag van toepassing van het Gemeenschapsrecht die behoort tot de bevoegdheid van de nationale rechter.

In het algemeen kan hier slechts worden geconstateerd dat gerst en maïs typische voedergranen zijn, doch dat zachte tarwe van gelijkblijvende kwaliteit bij uitstek een graan voor de broodbereiding is. Een grote hoeveelheid zachte tarwe in een mengsel van granen kan er dus op wijzen dat het geen bij uitstek voor het voederen van dieren geschikte bereiding is.

Men moet echter in aanmerking nemen dat zachte tarwe, gerst, haver en maïs in beginsel niet alleen geschikt zijn voor het voederen van dieren, maar ook voor menselijke consumptie. Voor mengsels van deze graansoorten kan de voor indeling onder post 23.07 doorslaggevend factor of zij al dan niet geschikt zijn voor menselijke consumptie, niet in het algemeen worden vastgesteld; deze vraag moet van geval tot geval worden beantwoord, met name aan de hand van de criteria genoemd in noot c) van de thans geldende toelichting op post 23.07.

Men kan echter vaststellen dat in de veevoederhandel praktisch geen graanmengsels met meer dan 50 % zachte tarwe voorkomen.

Bij het bepalen van de produkten van post 23.07 moet voorts worden gezorgd dat de heffingsregeling voor graan niet

wordt ontdoken. bij voorbeeld door scheiding van de bestanddelen van een graanmengsel na invoer als veevoeder of door latere verwerking van het mengsel tot een voedingsproduct.

Ten aanzien van vraag 3

Uit de opmerkingen over de eerste twee vragen volgt dat, wanneer een mengsel van granen niet reeds door de verhouding van de verschillende bestanddelen de — voor indeling onder post 23.07 noodzakelijke — bijzondere en uitsluitende geschiktheid als veevoeder bezit, het deze hoedanigheid slechts kan krijgen door bijmenging van andere bestanddelen die zelf een specifiek veevoederbestanddeel zijn of het mengsel ongeschikt maken voor menselijke consumptie.

Ten aanzien van vraag 4

De toevoeging van levertraan of visolie kan geschieden met tweërlei doel: voor het denatureren van de granen of ter verhoging van de voedingswaarde van het mengsel.

Met betrekking tot de denaturering valt op te merken dat volgens de ten tijde van de litigieuze invoer geldende Franse voorschriften de denatureringspremie werd betaald, indien ten minste 0,5 % levertraan of visolie aan de tarwe was toegevoegd; dit percentage was iets lager ingeval aan de tarwe gerst was toegevoegd. Een dergelijke denaturering was op zichzelf echter niet voldoende om het mengsel onder post 23.07 te brengen.

Levertraan en visolie kunnen door hun hoge voedingswaarde en vitaminegehalte weliswaar veevoederbestanddelen vormen, doch wegens hun prijs en hun invloed op de smaak van eieren of vlees van pluimvee worden zij daarvoor praktisch niet gebruikt. Voor een reële verhoging van de voedingswaarde zal in ieder geval ten minste 1,5 % tot 2 % moeten worden toegevoegd.

Het is nauwelijks mogelijk een voor alle gevallen geldend minimumpercentage aan te geven van de hoeveelheid levertraan en visolie die nodig is om een

mengsel van granen bij uitstek geschikt te maken voor het voeren van dieren. Het behoort tot de taak van de nationale rechter om van geval tot geval dit minimumpercentage te bepalen, waarbij hij met name rekening dient te houden met de samenstelling van het mengsel en het specifieke gebruiksdoel.

Ten aanzien van de vragen 5 en 6

Een bij uitstek voor diervoeding geschikt preparaat kan niet onder post 23.07 worden gebracht, indien het tevens geschikt is voor menselijke consumptie. Het wordt een veevoeder in de zin van post 23.07 door bijmenging van een denatureringsmiddel, waardoor het ongeschikt wordt voor menselijke consumptie. Daaruit volgt dat het percentage van de bijgemengde denatureringsmiddelen slechts van belang is, voor zover het hoog genoeg is om het mengsel ongeschikt te maken voor menselijke consumptie.

Met betrekking tot de vraag of levertraan en visolie denatureringsproducten zijn in de zin van verordening nr. 178/64 van de Commissie van 12 november 1964 betreffende het bedrag en de wijze van toekenning van denatureringspremies voor tarwe en rogge (PB blz. 2955), valt op te merken dat deze verordening niet van invloed is op de indeling en ook geen omschrijving bevat van de producten die voor denaturering kunnen dienen. In de verordening staat slechts dat de denaturering moet waarborgen dat „de gedensureerde tarwe of rogge niet meer voor menselijke consumptie kan worden gebruikt”. De vraag of levertraan of visolie behoren tot de denatureringsmiddelen die deze waarborg bieden, is — gezien de toenmalige rechtstoestand met betrekking tot de litigieuze importen — in de eerste plaats een vraag van nationaal recht. Het is de nationale rechter die een antwoord op deze vraag moet geven.

Ten aanzien van de vragen 7 en 8

Na de opmerkingen over de vragen 5 en 6 zijn deze vragen zonder voorwerp geraakt.

Ten aanzien van het recht

¹ Overwegende dat het Finanzgericht Rheinland-Pfalz bij beschikking van 3 mei 1972, ingekomen ter griffie van het Hof op 28 juni 1972, krachtens artikel 177 van het EEG-Verdrag enkele vragen heeft gesteld inzake de uitlegging van rubriek ex 23.07 van het gemeenschappelijk douanetarief — in de destijds geldende redactie — waarnaar wordt verwezen in artikel 1, sub d, in samenhang met de bijlage van verordening van de Raad nr. 19 van 4 april 1962 houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen (PB blz. 933/62) en in artikel 12 van verordening nr. 55 van de Raad van 30 juni 1962 betreffende de regeling voor de op basis van granen verwerkte producten (PB blz. 1583/62);

dat uit de verwijzingsbeschikking blijkt dat deze vragen zijn gesteld in een geding over de indeling — voor de toepassing van intracommunautaire heffingen — van een produkt dat in hoofdzaak bestaat uit zachte tarwe, vermengd met gerst en haver onder bijmenging van een kleine hoeveelheid levertraan;

² dat dit produkt volgens verzoekster in het hoofdgeding valt onder rubriek ex 23.07 „preparaten gebezigd voor het voederen van dieren”), terwijl volgens de Duitse douane, verweerster in het hoofdgeding, het produkt moet worden ingedeeld onder post 10.01 van het gemeenschappelijk douanetarief „tarwe en mengkoren”);

³ dat de aan het Hof voorgelegde vragen erop neerkomen,

— of een dergelijk mengsel op zichzelf — mits bij een bepaalde verhouding — een bereiding vormt welke wordt gebezigd voor het voederen van dieren in de zin van rubriek ex 23.07 (vragen 1 en 2) en zo neen

— of van een dergelijke „bereiding” kan worden gesproken wanneer het produkt behalve een mengsel van granen ook andere bestanddelen bevat die zijn te beschouwen als voedercomponenten (vragen 3 en 4) en zo neen

— of een mengsel van granen als het onderhavige kan worden beschouwd als een bereiding, gebezigd voor het voederen van dieren, indien in een passende verhouding een denatureringsmiddel is toegevoegd aan het mengsel in zijn geheel dan wel aan het voornaamste bestanddeel en of levertraan of visolie hiertoe kan worden gebruikt (vragen 5-8);

- 4 Overwegende dat de voor het onderhavige geding van belang zijnde produkten van rubriek ex 23.07 in de bijlage van verordening nr. 19 zijn omschreven als volgt: „veevoeder, samengesteld met melasse of met suiker en ander bereid voedsel voor dieren; andere preparaten, gebezigd voor het voeren van dieren (veevoedersupplementen, enz.): ex B. bevattende granen, of bevattende produkten waarop deze verordening van toepassing is”;

dat deze post, gezien in de context van het douanetarief, het karakter heeft van een bijzondere categorie, die niet betrekking heeft op willekeurige combinaties van granen met of zonder toevoeging van andere stoffen, doch op voedingsmiddelen die zodanig zijn toe bereid dat zij kunnen worden gebezigd voor het voeren van dieren;

- 5 dat deze uitlegging steun vindt in de toelichting op de Brusselse nomenclatuur betreffende post 23.07, luidende: „van deze post zijn uitgezonderd: . . . b) eenvoudige mengsels van verschillende graansoorten . . . c) bereidingen die met name op grond van hun aard, de graad van zuiverheid, de verhouding tussen de verschillende bestanddelen, de hygiënische omstandigheden bij de bereiding en eventueel de aanwijzingen op de verpakking, en alle andere gebruiksaanwijzingen, zowel voor het voeren van dieren als voor menselijke consumptie kunnen worden gebruikt”;

dat uit deze toelichting twee criteria ter onderscheiding kunnen worden afgeleid, namelijk enerzijds de specifieke bestemming van het produkt voor het voeren van dieren en anderzijds de onmogelijkheid hetzelfde produkt voor menselijke consumptie te gebruiken;

dat uit het voorgaande met name blijkt dat de toevoeging aan een graanmengsel van een produkt dat kan dienen voor de denaturering van dit mengsel, niet meebrengt dat de waar onder rubriek ex 23.07 kan worden ingedeeld, indien het produkt overigens niet bij uitstek geëigend is als veevoeder te dienen;

- 7 Overwegende dat de concrete oordelen, waartoe de toepassing van de in het gemeenschappelijk douanetarief vastgestelde criteria in bijzondere gevallen aanleiding kan geven tot de bevoegdheid van de nationale rechter behoort;

dat zulks in casu geldt voor al hetgeen betrekking heeft op de samenstelling van mengsels van granen en de verhouding der verschillende gebruikte granen, de aard en het aandeel van andere bijkomende voedingsbestanddelen, alsmede de aard en toepassingsmethode van produkten die ertoe dienen de voedingsmiddelen ongeschikt te maken voor menselijke consumptie;

- 8 dat op de gestelde vragen derhalve moet worden geantwoord dat rubriek ex 23.07 moet worden uitgelegd in die zin dat zij uitsluitend betrekking heeft op veevoeder op basis van granen, dat specifiek geschikt is voor het voederen van dieren, mits het niet tevens kan worden gebezigd voor menselijke consumptie;

Ten aanzien van de kosten

- 9 Overwegende dat de kosten, door de Commissie van de Europese Gemeenschappen wegens indiening harer opmerkingen bij het Hof gemaakt, niet voor vergoeding in aanmerking kunnen komen en dat de procedure ten aanzien van de partijen in het hoofdgeding als een aldaar gerezen incident is te beschouwen, zodat de nationale rechterlijke instantie over de kosten heeft te beslissen;

Gezien de processtukken;

Gehoord het rapport van de Rechter-Rapporteur;

Gehoord de mondelinge opmerkingen van de Commissie der Europese Gemeenschappen;

Gehoord de conclusie van de Advocaat-Generaal;

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 177;

Gelet op verordening nr. 19 van de Raad van 4 april 1962, houdende de geleidelijke totstandbrenging van een gemeenschappelijke ordening der markten in de sector granen, en verordening n. 55 van de Raad van 30 juni 1962 betreffende de regeling voor de op basis van granen verwerkte produkten;

Gelet op het Protocol betreffende het Statuut van het Hof van Justitie van de Europese Economische Gemeenschap, met name artikel 20;

Gelet op het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen;

HET HOF VAN JUSTITIE,

uitspraak doende op de door het Finanzgericht Rheinland-Pfalz bij beschikking van 3 mei 1972 gestelde vragen, verklaart voor recht:

Post ex 23.07 van het gemeenschappelijk douanetarief, waarnaar wordt verwezen in artikel 1, sub d, in samenhang met de bijlage van verordening nr. 19 van 4 april 1962, en in artikel 12 van verordening n. 55

van 30 juni 1962, moet worden uitgelegd in die zin dat deze uitsluitend betrekking heeft op veevoeder op basis van granen dat specifiek geschikt is voor het voederen van dieren, mits het niet tevens kan worden gebruikt voor menselijke consumptie.

Lecourt	Monaco	Pescatore
Donner	Trabucchi	Mertens de Wilmars
		Kutscher

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op veertien december negentienhonderdtweeënzeventig.

De Griffier

De President

A. Van Houtte

R. Lecourt

CONCLUSIE VAN DE ADVOCaat-GENERAAL H. MAYRAS
VAN 6 DECEMBER 1972¹

*Mijnheer de President,
mijne heren Rechters,*

De Duitse graanhandelfirma A. van de Poll importeerde tussen 11 mei en 21 juni 1965 tegen een vooraf vastgestelde heffing 14 partijen van een produkt dat in de invoercertificaten was omschreven als „veevoeder zonder melasse of suiker, en ander bereid voedsel voor dieren met een zetmeelgehalte van meer dan 50 % zonder gehalte aan melk of zuivelprodukten”, door verschillende toevoegingen in het bijzonder bestemd voor het voederen van pluimvee.

Boven de facturen van haar Franse leverancier Maison Sommer, R. Robinet, successeur, te Moulin de Ham-sous-Varsberg (Moselle), staat vermeld: „alle soor-

ten veevoeder, granen, meel, zemelen”; zij geven echter niet steeds de samenstelling van de geleverde waar aan. Waar dit wel het geval is, wisselen de percentages: nu eens 87 % *gedenatureerde* gepelde tarwe, 10 % gepelde gerst en 3 % levertraan, dan weer tarwe en levertraan in dezelfde verhouding, maar 5 % gepelde gerst en 5 % ontpunte haver, of 7 % gepelde gerst en 3 % ontpunte haver; de percentages *gedenatureerde* tarwe (87 %), andere granen dan tarwe (10 %) en visolie (3 %) waren dus in alle gevallen gelijk.

Afgaande op deze aanmeldingen en de karakteristieke geur van de goederen, deelde het douanekantoor te Trier de waren in onder post 23.07-B-I-d-1 van het gemeenschappelijk douanetarief

¹ — Vertaald uit het Frans.